

Eesti Vähiliidu 2012 aasta tegevusaruanne

Vähiregistri andmetel elab Eestis ligikaudu 45 000 vähipatsienti (seisuga 2008) igal aastal tuleb juurde umbes 7122 esmajuhtu ja sureb ca 3600 haiget. Viimase kümne aastaga on uute vähijuhtumite arv kasvanud viiendiku võrra. Oma leviulatuse tõttu on vähk globaalne probleem, samas on vähki suremus vähenenud – vähemalt pooltel vähihaigetel on šanss terveneda, kui haigus avastatakse varases staadiumis. Spetsialistide hinnangul on ligikaudu kolmandikku kõigist vähijuhtudest võimalik profülaktikaga vältida ja sõeluuringutega varakult avastatud vähki ka tervistavalt ravida.

Sellest lähtuvalt keskendub Eesti Vähiliit oma töös ennetustegevusele, tervislike eluviiside populariseerimisele ja haiguste varajasele avastamisele. Väga olulisel kohal on vähihaigete elukvaliteedi parandamine ja vähktõvega seotud sotsiaalsete probleemide lahendamine.

Eesti Vähiliidu struktuur

Eesti Vähiliidu **president:** prof. **dr. med. Väino Rätsep**

Nõukogu esimees: **dr. Vahur Valvere**, SA PERH Onkoloogia- ja hematoloogiakliiniku juhataja

Nõukogu liikmed: **dr. Kaiu Suija** SA Vähihaigete Toetusravi juhataja ja Lõuna-Eesti Vähiühingu juhatuse esinaine, **Valve Kirsipuu**, SA Vähihaigete Toetusravi nõukogu esimees, **Daisy Taak**, vandeadvokaat, **Kadi Lambot**, AS Eesti Ajalehed juhatuse esimees, **Luule Agu**, Põhja-Eesti Vähihaigete Ühendus

Juhatuse esimees: Maie Egipt

Eesti Vähiliidu allorganisatsioonid ja liikmed

Eesti Vähiliit on katusorganisatsioon Eesti mittetulundusühingutele, mis tegelevad vähktõve probleemidega. Vähiliitu kuulub 15 allorganisatsiooni, nende hulgas 12 patsientide ühendust ning ühtekokku 1831 liiget.

Eesti Vähiliidu liikmesorganisatsioonid

Eesti Onkoloogide Selts, Eesti Onkoloogiaõdede Ühing, Vähihaigete Laste Vanemate Liit, Põhja-Eesti Vähihaigete Ühendus, Lõuna-Eesti Vähiühing, Tehisuurisega Haigete Ühing ESTILCO, Pärnumaa Vähiühing, Järvamaa Vähihaigete Ühing, Viljandimaa Vähihaigete Tugirühm, Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendus, Tallinna Kohanemiskeskus Danko, Läänemaa Vähiühing, Rinnavähahaigete Selts, Vähiühing KAEV, Saaremaa Vähiühing.

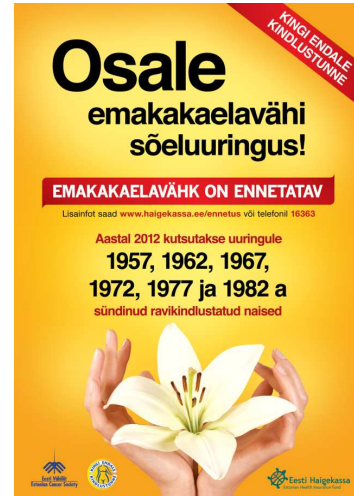
KÕIGE OLULISEMAD TEGEVUSED 2012

I Rahvusvaheline emakakaelavähi ennetamise kampaania

Projekti sihtrühm emakakaelavähi varajasel avastamisel oli 30-55 aastased naised.

2012. aastal kutsuti uuringule 51 000 naist sünniaastatega 1957, 1962, 1968, 1972, 1977, 1982.

Ennetuskampaania eesmärgiks oli teavitada naisi ja meditsiinitöötajaid emakakaelavähist, selle tekkepõhjustest, PAP skriiningu vajalikkusest ja papilloomiviiruse vastasest vaktsineerimise võimalustest, et **suureneks kutse saanud naiste** skriininguga hõlmatus. Teavitustegevuste eesmärgiks oli **suurendada kutse saanud naiste uuringutele tulemise emakakaelavähi sõeluuringus 55%-ni.**



II Rinnavähi varajane avastamine ja sõeluuringute propageerimine avalikkuse hulgas „ÄRA JÄÄ HILJAKS“

Rinnavähi sõeluuringu sihtrühma suuruseks 2012. aastal oli 52 000 ravikindlustatud 50-62 aastast naist, kellele ei olnud eelneval aastal mammograafilist uuringut tehtud. Kutsed saadeti 1949, 1951, 1952, 1956, 1958, 1960 ja 1962 aastal sündinud ravikindlustatud naistele.

Teavitustegevuste eesmärgiks oli **suurendada kutse saanud naiste uuringutele tulemise protsenti rinnavähi sõeluuringus 70%-ni.**

III Koostöömarlaud Riigikogus

Ümarlaura eesmärk oli arutada nii vähi sõeluuringute teemal kui ka vähiravi optimaalset organisatsiooni Eestis ning kasvajate kaasaegsete diagnostika- ja ravivõimaluste Eesti elanikele kättesaadavaks tegemise seonduvaid küsimusi.

Ümarlaural esinesid sõnavõttudega Ene Ergma ja Margus Tsahkna ning ettekanded esitasid dr Vahur Valvere, Sirje Vaask, dr Maret Talk, dr Sulev Ulp, dr Lee Padrik, dr Tiit Suuroja, dr Margus Punab, dr Piret Veerus.

Kokkuvõttes vormistati seoses sõeluuringutega tõstatatud probleemid ja nende lahendamise järjestuse ettepanekud:

- 1) **Emakakaelavähi sõeluuringu laiendamist mittekindlustatutele.** (Üks sünnikohort mittekindlustatud naise on ca 1500).
- 2) **Võimaluste avanemisel kindlasti laiendada ka rinnavähi sõeluuringut mittekindlustatutele** (üks sünnikohort mittekindlustatud naise on ca 900).
- 3) **Alustada soolevähi pilootprojektiga**
- 4) **Laiendada rinnavähi sõeluuringute sihtrühma**

IV Eesti Vähiliidu uus projekt 2012/2013

„Vähipatsientide elukvaliteedi parandamine läbi koordineeritud eestkostetegevuse”

Kodanikuühiskonna Sihtkapital ja Regionaalministri valitsemisala rahastamisel alustasime projektiga, mille eesmärk on parandada vähiliidu koordineeritud eestkostetegevusega vähipatsientide elukvaliteeti Eestis.

Projekt andis meile ühe olulise võimalusena koostöös Poliitikauuringute Keskusega Praxis alustada küsitlusuuringuga „**Vähipatsientide elukvaliteet ja seda mõjutavad tegurid**“ selleks, et saada rohkem teada vähihaigete elukvaliteedist ja probleemidest ning seejärel parandada vähipatsiente toetavaid teenuseid.

Projekti tulemusena valmis vähiliidu eestkoste hea tava.



KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

V Tervise – ja koolituslaager patsientidele “Loodus tervise teenistuses” 27. - 29. juuli

Terviselaagri fookuses oli patsiendi enese aktiivsus, vaimne toimetulek, koheneimine kroonilise haigusega. Esinesid tuntud lektorid nii meditsiini kui ka täiendmeditsiini valdkonnast. Loengutega saab tutvuda vähiliidu kodulehel <http://cancer.ee/info-vahist/ettekanded/>

VI Heategevuskontsert „Elu & Armastus“ 18. oktoober

Eesti Vähiliidu 20. aastapäevale pühendatud heategevuskontsert “**Elu & Armastus**” toimus 18. oktoobril Nokia Kontserdimajas.

Unustamatuid armastuslugusid esitasid Lenna Kuurmaa, Ivo Linna, Maarja-Liis Ilus, Birgit Varjun, Rolf Roosalu, Kristo Ukanis ja Rosanna Lints ning RO Estonia Solistid Kristina Vähi, René Soom, Oliver Kuusik ja Annika Lumi Soomest. Kaastegevad olid Otsakooli sümfooniaorkester ja Eesti Tantsuagentuur. Kontsert pakkus suurepäraselt elamust ja võimalust toetada võitlust vähiga. Projektis osales ligi 200 inimest.

Enne kontserti toimus Vähiliidu 20. juubeliaasta pidulik vastuvõtt, kolleegidele, alaorganisatsioonide juhtidele ja koostööpartneritele. Tervitussõnu ütlesid sotsiaalminister Hanno Pevkur, Riigikogu sotsiaalkomisjoni esimees Margus Tsahkna, vähiliidu president prof. Väino Rätsep ja nõukogu esimees dr. Vahur Valvere.

Juhatuse esimees Maie Egipt andis ülevaate Eesti Vähiliidu 20 aasta tegevusest. Kõikidel koostööpartneritel ja sõpradel oli võimalus kasutada vaba mikrofoni.



VII Rahvusvahelise vähinädala teaduskonverents “Harva esinevad onkoloogilised ja hematoloogilised kasvajakasvaja täiskasvanutel ja lastel” 7. detsember

Konverents oli suunatud harva esinevatele onkoloogilistele ja hematoloogilistele kasvajatele. Konverentsil käsitlesime luude ja pehmete kudede kasvajakasvaja ehk sarkoomide, seedetrakti stromaalse kasvajakasvaja (GIST-tuumorid) ning neuroendokriinkoe kasvajakasvaja ehk NET-tuumorite diagnostikat ja ravi.

Ülevaate andsime ka Eestis lastel esinevate pahaloomuliste kasvajakasvaja diagnostika ja ravi võimalustest.

Lisaks spetsialistidele Eestist esinesid ettekannetega ka rahvusvaheliselt tunnustatud välisekspertid prof. **Bernd Kasper** Saksamaalt ja prof. **Barbro Eriksson** Rootsist, kes andsid ülevaate uutest suundadest harva esinevate kasvajakasvaja diagnostikas ja ravis.

Täpsemalt programmiga saab tutvuda meie kodulehelt <http://cancer.ee/teaduskonverentsid/>

Konverentsil osalesid onkoloogid, endokrinoloogid, lastearstid, patoloogid, perearstid, radioloogid, kokku 130 osalejat.

Eesti Päevaleht andis välja novembri erilehe ”Teadmistega vähi vastu”.

Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega

Eesti Vähiliit kuulub 1993. aastast rahvusvahelisse vähivastasesse liitu (Union for International Cancer Control), 2006. aastast Euroopa emakakaelavähi liitu (European Cervical Cancer Association) ning Euroopa vähipatsientide koalitsiooni (European Cancer Patient Coalition). Vähiliit teeb tihedat koostööd ka Euroopa rinnavähikoalitsiooni – Europa Donnaga, mille Eesti foorum kuulub alates 1999. aastast vähiliidu koosseisu. Alates 2003. aastast teeb vähiliit koostööd Ameerika rinnavähikoalitsiooniga, liidul on head sidemed Soome, Rootsi, USA jt maade vähiliitudega.

Toetav koostöö Eestis

Eesti Vähiliit teeb aktiivset koostööd Sotsiaalministeeriumi, Eesti Haigekassa, Tervise Arengu Instituudi, Põhja-Eesti Regionaalhaigla onkoloogia- ja hematoloogiakliinikuga ning Tartu Ülikooli Kliinikumi hematoloogia-onkoloogia kliiniku ja androloogiakeskuse arstidega, samuti Tallinna sotsiaal- ja tervishoiuametiga, Eesti Puuetega Inimeste Koja, Kodanikuühiskonna Sihtkapitali jpt partneritega.

Maie Egipt
juhatuse esimees
Eesti Vähiliit